

Algemene beschouwingen HMV

Het College heeft weer een keurige begroting gepresenteerd. Er ligt een sluitend verhaal, met relatief geringe tekorten voor de komende jaren. Waardering hebben wij ook voor het eerlijke verhaal op blz. 59 onder het kopje 'kansen en bedreigingen'. Daar wordt geconstateerd dat de rek eruit is en er niet veel meer te bezuinigen valt. Terecht is ook de constatering dat er een keerzijde is aan het zijn van de goedkoopste gemeente van Nederland.

Wij zullen dit thema nog wat uitwerken aan de hand van de voorziene investeringen. Het moet immers niet alleen blijven bij een kritische "vinger op de knip"¹. Dat is uiteindelijk, als er weer eens bezuinigd wordt, de dood in de pot. Het blijkt dat er geen structurele exploitatieruimte in de begroting zit. Er is dus geen ruimte om structurele tegenvallers op te vangen en ook niet voor nieuw beleid. De investeringen zijn opgesomd op blz. 94. Het gaat om ruim een half miljoen. Dat is niet veel, maar gelukkig is dat ook niet alles. Belangrijke investeringen worden ook gedaan vanuit de algemene reserve en vanuit de bijzondere reserves (resp. blz. 97 en 96). In 2015 neemt de algemene reserve daarom met 2 miljoen af. Ook de bijzondere reserves gaan naar beneden, maar daarover kan men nog betogen dat deze reserves ook voor dat doel zijn opgebouwd. Die algemene reserve kunnen we uiteraard niet in het tempo van 2015 blijven afbouwen. Immers, ook de weerstandscapaciteit moet op peil blijven. Die algemene reserve was trouwens eerder veel nog hoger. Betekent dat alles nu dat er in de komende jaren niets of nog maar heel weinig kan worden geïnvesteerd, bijvoorbeeld in economische, sociale of ruimtelijke ontwikkeling? We zijn bang van wel. En dat is, zoals gezegd, de dood in de pot. Dan komt er niet veel terecht van de ambities. Stel bijvoorbeeld eens dat de rondweg Dinxperlo nodig wordt gevonden. Daar is dan geen geld voor. Wij kiezen er daarom voor om niet alles op alles te zetten de goedkoopste gemeente van Nederland te zijn. In België betaalt men ook minder belasting dan in Nederland en dat is overal te zien. Laat Aalten niet het België van Nederland worden!

Des te vreemder is het daarom dat het College genoeg neemt met een structureel tekort op de riolering. Dat weten we al enkele jaren – de vroegere reserves zijn ook uitgeput – en ook voor de komende vier jaar wordt een tekort voorzien. Dat tekort wordt uit de stroppenpot aangevuld, maar dit is toch geen onvoorzien strop? Dit zijn kosten die gewoon doorberekend moeten worden in het riooltarief. Als ooit de kosten weer omlaag gaan, kunnen de tarieven ook weer naar beneden. De rioolheffing is een profijtbelasting bij uitstek, dus dat is helemaal niet moeilijk uit te leggen. Wij kunnen geen argumenten van het College vinden om dit niet te doen. Dan zijn er nog wel andere gemeentelijke belastingen die nauwelijks uit te leggen zijn, behalve dan dat de bevoegdheid om ze te heffen in de Gemeentewet staat: de hondenbelasting, de toeristenbelasting en de forensenbelasting.

De hondenbelasting is geen bestemmingsheffing, zoals veel mensen denken. De gemeente hoeft daar geen tegenprestatie voor te leveren en doet dat ook niet. Ooit is de hondenbelasting in de middeleeuwen ingevoerd om zwerfhonden tegen te gaan, transporthonden te belasten en hondsdolheid te bestrijden. Dat is allemaal nu niet meer aan de orde. Intussen zijn er in Nederland steeds meer moderne gemeenten die de hondenbelasting hebben afgeschaft. Er is zelfs een gemeente die alleen voor honden binnen de bebouwde kom belasting oplegt, dat is misschien ook nog een idee dat in elk geval HMV aanspreekt.

Meer in het algemeen vindt HMV dat het gemeentelijk belastingstelsel fundamenteel onder de loep zou moeten worden genomen. Fundamenteler dan dat dat kan bij deze begrotingsbehandeling of bij de jaarlijkse rituele vaststelling van de belastingverordeningen. Wij roepen het College daarom op zo'n fundamentele discussie op de agenda te zetten. Dat geldt overigens ook voor de legestarieven.

---

¹ Een mooie contaminatie van vinger aan de pols en hand op de knip.

Een tweede algemeen thema betreft de samenwerking met andere overheden. Wij zijn het eens met het streven – onder meer in het coalitieakkoord opgenomen² - om gemeenschappelijke regelingen af te bouwen. Daarvoor zijn twee belangrijke redenen: het democratisch gehalte ervan en de kosten die kennelijk nooit in de hand te houden zijn. Van dat streven komt eigenlijk nog heel weinig terecht. Aalten neemt deel in maar liefst negen gemeenschappelijke regelingen (en dan laten we de internationale nog maar even schieten (die staat trouwens ook niet onder het hoofdstuk “verbonden partijen”)). Verder zijn er nog deelnemingen in vier privaatrechtelijke vennootschappen. Wordt het niet eens tijd om de drie vragen die het college op blz. 79 stelt ook te beantwoorden? Of daar in elk geval eens een begin mee te maken?

Een derde opmerking betreft de benchmarking. Op sommige onderdelen worden de cijfers van Aalten vergeleken met die van andere gemeenten. De keuze van die onderdelen – voorbeelden zijn uitvoeringskosten WOZ en woonlasten meerpersoonshuishoudens³ - lijkt betrekkelijk willekeurig en vooral opgenomen te zijn waar Aalten er gunstig uitspringt. We willen best aannemen dat dat ook geldt voor andere vergelijkingen, maar zeker daarvan zijn we niet. Onze vraag: kan het college in de toekomst meer gebruik maken van vergelijkingen met andere gemeenten? Nu moeten wij dat zelf doen. En zo blijkt bijvoorbeeld dat in Aalten in 2012 twee keer zoveel tienermoeders waren als het Landelijk gemiddelde.⁴ Misschien niet zo’n heel interessant gegeven, maar er zijn andere benchmarks beschikbaar. En een vergelijking is altijd goed, om te kijken waar problemen zitten en waar wij het minder of juist beter doen dan andere gemeenten. Waar we het beter doen: prima. Waar we het minder doen: verbeteren.

Dan, ten vierde, het grondbeleid. Er liggen in de gemeente ruim 13 hectare bedrijfsterrein die direct uitgeefbaar zijn ,waarvan slechts vier in Aalten. Dat lijkt niet zo heel veel, maar het is kennelijk de bedoeling om ook het werklandschap west weer tot leven te brengen. Dus dat komt er dan nog bij. Eigenlijk zou je dat trouwens ook bij de zachte plannen moeten rekenen, er is immers nog lang geen bestemmingsplan. Is het te laat om dat hele werklandschap maar te elimineren en een plek voor industrie te kiezen die beter geschikt is? De gemeente is nog wel eigenaar van die grond, dus daar zou dan iets anders mee moeten gebeuren. Wij hebben daar wel ideeën over. In elk geval zou snel een procedure moeten worden begonnen om pachtpenningen van de gebruikers te innen.

Dan nog een enkel woord over de programma’s:

- Programma 1. Ruimtelijke ordening. HVM ondersteunt het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie. Wij willen het nu niet over krimp. Gelukkig doet het college dat ook niet: krimp is immers een keuze. Wat dit programma ontbeert is een beschouwing over uitvoeringsinstrumentarium. Wij blijven levensloopbestendig en aanpasbaar bouwen stimuleren, zo heet het, maar hoe dan? De digitale infrastructuur, komt die er nu eigenlijk wel of moeten we dat ook maar vergeten? Herstructurering winkelgebied, prima, maar we horen niets over bijvoorbeeld een leegstandsbelasting, een sloofonds, statiegeld voor gebouwen, stedelijke herverkaveling en dergelijke. We hebben een structuurfonds, maar gebeurt er ook wat mee? Kortom: een visie is prima, maar we moeten ook echt aan de slag, met geld en met instrumentarium.
- Programma 2. Daar staat de Dinxperlose rondweg (p. 26). Maar daar is geen geld voor, toch?
- Programma 3. Figulus lijkt ten dode opgeschreven. Is alle hoop opgegeven om daar een vraagafhankelijke organisatie (in plaats van een aanbodgerichte) organisatie van te maken?
- Programma 5. We weten niet of het hier onder valt, maar in veel gemeenten worden tegenwoordig onderzoeken gedaan naar de tevredenheid van de burgers. Is dat in Aalten ook het geval en zo nee, waarom niet?

---

² Zie ook p. 18 van de begroting.

³ Hier doet zich trouwens een verschilletje voor tussen het gegeven op blz. 43 (€ 520) en blz. 69 (€ 497,40).

⁴ http://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Jeugd-en-jeugdhulpverlening--c13/Tienermoeders--kit_ptm/

Tenslotte: rond de transitie in de zorg is een grote stilte ingetreden, zo lijkt het. Heeft het college daar nog wel een voortvarende grip op? Bij ons slaat de verwarring toe, bijvoorbeeld bij de gang van zaken rond ISWI/SDOA.⁵

AMENDEMENTEN

- Geen 50.000 uit de stroppenpot naar riolering. Tekort dekken uit aanpassing tarief heffing

MOTIES

- Gemeentelijk belastingstelsel op de agenda
- B&W opdragen grondgebruikers pacht in rekening te brengen (geen gebruik om niet)

---

⁵ Eerst een gemeenschappelijke regeling, nu toch weer een dienstverleningsovereenkomst?